

Nytt och ändrat i REK-listan 2020

Före farmakologin

Var beredd på dosjustering av läkemedel vid rökstopp, och vid abrupt byte mellan vanliga cigaretter och e-cigaretter.

Allergi

Vid **svår allergisk reaktion** använd i första hand Emerade eller annan adrenalin-autoinjektor. Om sådan fattas, dra motsvarande mängd ur ampull med adrenalin.

Vid **akut urtikaria utan allmänpåverkan**

rekommenderas antihistamin (desloratadin). I normalfallet behövs inte tillägg av Betapred.

Astma hos barn och vuxna: Notera att läkemedel inom Easyhaler- och Novolizer-serierna nu dominerar bland de rekommenderade inhalationspreparaten. Spray-alternativ är främst avsedda för dem som har problem med pulverinhalatorer eller inte klarar att inhalera korrekt.

KOL: Bland långverkande antimuskarinergera medel (LAMA), välj Braltus i första hand (dessvärre restad mars-maj). Produkter som levererar substansen som "dimma" är alternativ för patienter som har svårt att inhalera pulver korrekt.

Tillagt (sid 10): Råd om *utsättning av inhalationssteroider* vid pneumoni och/eller dålig respons.

Demens: Rekommenderat andrahandsval vid behandling av Parkinsons och Lewy body demens har ändrats till tablett donepezil.

Diabetes Typ 1: Oförändrade rekommendationer. Obs att Insulin lispro har lägre pris än Humalog. Får ej bytas på apotek. Förskrivaren måste själv byta!

Diabetes Typ 2: Nytt är GLP-1-analogen Ozempic (veckoinjektion) som alternativ till Victoza (daglig injektion). Glipizid (Mindiab) är borttaget, men glimepirid och repaglinid står kvar.

Gynekologi

Hormonell antikonception: Kombinerade P-pillret Cilest är ersatt med Amorest. Bland intrauterina inlägg är Levosert ett nytt rekommenderat alternativ. Jaydess är borttaget.

Hormonell behandling: Primolut-Nor är inte längre rekommenderat vid anovulatoriska blödnings-

rubbingar (men är fortfarande rekommenderat för menstruationsförskjutning).

Östrogenbehandling vid klimakteriebesvär.

I första hand rekommenderas nu systemiskt östrogen som transdermal spray (Lenzetto), en sprayning per dygn. Vid behov av högre dosering rekommenderas depotplåster (Estradot).

Gestagenskydd måste ges om livmodern är kvar. Kvinnor som haft bröstcancer kan i vissa fall använda lokalt applicerat östrogen. Samråd med onkolog!

Hjärta-Kärl

För behandling av hypertoni har en alfa-receptorblockare (doxazosin) lagts till som tillägg till annan blodtryckssänkande behandling. Ska dock inte kombineras med andra substanser som är alfa-blockare!

Ny underrubrik: **Benartärsjukdom**

Rekommenderat är klopidogrel **eller** acetylsalicyra i lågdos. Kombinationsbehandling ska bara ske om specialistklinik fastslagit att indikation finns, och hur länge kombinationsbehandlingen ska pågå. Därutöver rekommenderas behandling med statin, med målnivå för LDL som för högriskpatient.

Hud

Akne: tydligare markering av vad som bör väljas i första, andra respektive tredje hand. Tillägg av Acnatac (klindamycin+tretinoin) som tredjehandsval vid komedoner och pustler.

Aktinisk keratos: Picato borttaget (avregistrerat)

Ektoparasiter: tillagd kommentar om att medicintekniska produkter mot huvudlöss ska innehålla dimetikon. Se [Läkemedelsverkets behandlingsrekommendationer från 2019](#).

Infektion

Förtydligande av behandlingstider vid cystit hos kvinnor respektive män. I övrigt inga ändringar.

Mage-tarm

Nexium HP för eradikering av H. pylori har utgått. Två "ordinationspaket" i Cosmic ersätter (ett paket med amoxicillin, det andra med klaritromycin).

Fortsättning på nästa sida!

Neurologi

Migrän, akut behandling: Om analgetika, NSAID eller sumatriptan-tablett inte har tillräcklig effekt vid akutbehandling, pröva zolmitriptan eller rizatriptan (**Nytt!**) som tablett eller munsönderfallande tablett. För båda substanserna gäller att vanliga tablett som regel absorberas något snabbare än de munsönderfallande. I tredje hand rekommenderas, som tidigare, triptan i nässpray och i fjärde hand sumatriptan subkutant.

Migrän, profylax: Dokumentera anfallsfrekvens med huvudvärksdagbok. Om icke-farmakologiska åtgärder är otillräckliga, pröva något av metoprolol, propranolol, amitriptylin eller kandesartan. Börja med låg dos och öka successivt till så hög dos som patienten kan tolerera, eller till högsta godkända dos. Behåll behandlingen i minst 3 månader och utvärdera effekten. Två olika läkemedel bör testas, vardera i minst 3 månader, innan remiss sänds till neurolog.

Epilepsi-Anfallsbrytande behandling:

Diazepam Desitin ersätter Stesolid Rektal Prefill, på grund av betydligt lägre pris.

Epilepsi-Underhållsbehandling: Rekommenderade preparatval baseras på Läkemedelsverkets [behandlingsrekommendationer för epilepsi](#) från 2019, samt på sortiment och prisbild.

Osteoporos

Oförändrade rekommendationer. Checklista för Zoledronsyra och PM för Prolia finns i [Bakgrundsmaterial](#) till Rekommenderade Läkemedel på Samarbetsportalen. Där finns även den senaste versionen av Vårdprogrammet.

Palliativ vård i livets slutskede

Inga förändringar av rekommenderade preparatval. Tydligare text om ordinationsmallarna för "Vid behovs-ordination" i livets slutskede (läkemedel finns i kommunala akutförråd), respektive "Stående ordination" för uthämtning på apoteket.

Psykiatri

För behandling av *sömnstörningar* (hos vuxna) är rekommendationen oförändrad. Undvik långvarig behandling, och välj mindre förpackningar.

Melatonin rekommenderas inte till vuxna, pga otillräcklig evidens. För fördjupad information och referenser, se det uppdaterade [bakgrundsmaterialet](#).

Ångestsyndrom: Avsnittet är omarbetat. En tabell över rekommenderade behandlingar och skattningsskalor vid olika slags ångest finns på sidan 40. För mer information, se [bakgrundsmaterialet](#).

Smärta – inflammation

Paracetamol: tänk på att evidensen för effekt av långvarig behandling med paracetamol vid långvarig smärta är svag.

COX-hämmare: Celecoxib har förts in som rekommenderat val bland coxiber. Coxiber ger mindre risk för ulcus och gastrointestinal blödning än traditionella COX-hämmare (NSAID). Celecoxib plus lågdos-ASA ger dock inte mindre risk än traditionell COX-hämmare plus lågdos-ASA. Risken för kardiovaskulära biverkningar förefaller vara något lägre med celecoxib än med etoricoxib (och diklofenak) vid normal dosering. Celecoxib har INTE indikation för behandling av akuta smärttillstånd.

Opioider: Undvik långvarig behandling med opioider vid icke-cancerrelaterad smärta.

Neuropatisk smärta: Bland andrahandsval, överväg duloxetin 30-60 mg före pregabalin. Tänk på att pregabalin är narkotikaklassat!

Äldre och läkemedel

Tilllägg om hypertoni: styr behandlingen efter blodtryck i stående.

Neuropatisk smärta hos äldre: Amitriptylin har lagts till som tredjehandsalternativ.

Ögon

Fucithalamic är rekommenderat förstahandsval vid bakteriell konjunktivit

Läkemedel för kommunala akutförråd

- Adrenalin injektionsvätska 1mg/ml har tagits bort. Adrenalin-penna med 300 respektive 500 mikrog/dos finns kvar. Rekommenderad penna är Emerade. Vid eventuell restning av Emerade byts i första hand till Jext.
- Kåvepenin dosgranulat har utgått, eftersom denna beredningsform inte längre säljs.
- Diazepam Desitin ersätter Stesolid Rektal Prefill, se kommentar till epilepsi-avsnittet.

Läkemedel och miljö

Läkemedelskommittén vill påminna om råden för avfallshantering (sida 56). Begagnade förpackningar med läkemedelssprayer (t ex östrogen), läkemedelsplåster, salvtuber, vaginalinlägg och inhalationspreparat ska lämnas till apotek för destruktion. Det gäller givetvis även tablett och lösningar som blivit över efter en behandlingskur, eller av annat skäl inte längre ska användas.

För Läkemedelskommittén

Ellen Vinge, ordförande

Länk till Rekommenderade läkemedel i Kalmar län = [REK-listan 2020](#)